

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:
Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti pošno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 24. oktobra 1914.

Št. 51.

Naša armada zmaga proti Rusom.

Ruski naskoki na Premišel odbiti. — Rusi
se umikajo. — Prvi ruski porazi na bojni
črti Varšava—Ivangorod. — Obleganje Var-
šave se je začelo.

Naša armada je občudovanja vredna. Celo Rusi sami jo hvalijo. Proti več kakor 60 ruskim infanterijskim divizijam se je držala junaško, in so Rusi prodrli do prve naše velike trdnjave Premišel, je njihova moč omagala. Tri tedne so naskakovali trdnjavo, z velikanskimi izgubami, pa brezuspešno. Trdnjava je pod poveljstvom flm. Kuzmaneka svojo nalogo sijajno izvršila in vse ruske napade odbila.

Dne 2. oktobra ob treh popoldne je prinesel ruski parlamentar v trdnjavo to-le pismo, kakor se uradno poroča:

»Gospod poveljnik! Sreča je c. in kr. armada zapustila. Zadnji uspešni boji naših čet so mi omogočili, da sem obkolil Vaši ekscelenci zaupano trdnjavo Premišel. Kako pomoč za Vas od zunaj smatram za nemogočo. Da se izognemo nepotrebnemu prelivanju krvi, smatram za pravi čas, da predlagam Vaši ekscelenci pogajanje za predajo trdnjave, ker bi bilo v tem slučaju mogoče izprostiti za Vas in posadko častne pogoje pri najvišjem nadpoveljstvu. Če hoče Vaša ekscelenca začeti pogajati se, tedaj blagovolite sporočiti svoje pogoje našemu primerno pooblaščenemu odposlancu podpolkovniku Wandamu. To priložnost porabljam, da izrečem Vaši ekscelenci svoje spoštovanje.

Poveljstvo Premišel oblegajoče armade:
general Radko Dimitrieff.«

Odgovor na to pismo se je glasil:

»Gospod poveljnik! Smatram pod svojo častjo, da bi Vam na Vaš sramoten namislek dal stvaren odgovor.

Poveljnik posadke Premišel.«

To je bil odgovor vreden junaka.

Junaki so pa bili tudi vojaki posadke. 40.000 Rusov je padlo pri naskokih na trdnjavo, naše izgube znašajo le 1000 mož. Posadka se je borila z nedosegljivim junaštvom. Na posameznih krajih je prišlo do spopadov na nož, naše čete so vedno zmagale, čeravno so se Rusi bojevali obupno. Rusi so se morali umakniti.

Rusi se umikajo na celi črti. Naša armada svojih prvotnih zmag ni mogla izkoristiti, ker so bili Rusi po številu veliko močnejši. Kakor poroča »Pester Lloyd«, se je pa čisto na tihem zbrala v začetku septembra med Vratislavom in Poznanjem nemška armada iz vzhodnopruske armade in nemških rezerv. V drugi polovici septembra je drdral neprestano vlak za vlakom proti ruski meji pri Kališu. Že prve dni meseca oktobra je stala komaj 100 kilometrov od črte Varšava—Ivangorod pod poveljstvom generalnega polkovnika pl. Hindenburga velika nemška armada. Na čelnik našega generalnega štaba, baron pl. Conrad, je postal vodja velike armade. Med Skiernjovicami (65 km južno-zapadno od Varšave) in gorenjo Vislo (vzhodno od Krakova) se je pomikala nemško-avstro-ogrska armada, ki šteje en milijon vojakov, proti vzhodu.

Rusko vodstvo dolgo ni vedelo za namene zaveznikov. Šele v začetku tega meseca je spoznalo nevarnost, ki preti Varšavi (ruski trdnjavi). Velikanske čete je premaknilo v okraj Lublin in preko Brest—Litovskega proti Varšavi in Ivangorodu. Odpor je prišel prepozno. Nemci so začeli obkoljevati varšavsko trdnjavo na levem bregu Visle. Obkoljevanje Ivangoroda na zapadni strani se je tudi že pričelo. Ruski protinapad osmerih armadnih zborov se je z velikimi izgubami za sovražnika ponesrečil. V nekaj dneh bodo naše motorne baterije začele svoje delo pred Varšavo in pokazale, kaj da zmorejo, tudi na ruskih trdnjavah. Tako sodi o položaju vojaški sotrudnik v »Pester Lloyd«.

Ruska moč proti združenima armada zaveznikov je sicer velika. Več kakor osemdeset infanterijskih divizij je postavila Rusija med Novo-Georgijevskem in Karpata in je del armade proti Vzhodni Prusiji pritegnila k varšavski armadi; iz vzhodne Galicije je kakih 20 divizij pomaknila v ozemlje med Varšavo in Ivangorodom. Toda dolgo bo še trajalo, preden bo mogla Rusija te mase postaviti v primeren red. Nemška in naša armada sta Ruse kratkoma prehiteli.

Rusija ima še velike rezerve. V začetku meseca avgusta je vpoklicala rekrutni letnik 1914, ki šteje skoro 600.000 mož. V vsej naglici jih vežba. Vpoklicuje menda letnik 1915. Če bo pa mogla to maso primereno izvežbati, je pa drugo vprašanje.

Poročila, ki prihajajo s severnega bojišča, so torej zelo razveseljiva in upamo, da bodo tudi nadaljni uspehi naše armade taki, kakor jih naša vrla armada zasluži po svojem junaštvu in vsej svoji kakovosti. Vsa poročila vojnih poročevalcev se glasijo, da naše čete izgledajo prav dobro, da so sveže, spočite in kar najbolje razpoložene.

Z bojišč.

Z BELGIJSKEGA BOJIŠČA.

Belgijska armada se umika na Dünkirchen. — Francoski mornarji krijejo umikanje v utrjenih postojankah. — Nemci napadajo tudi Ostende.

Kodanj, 18. oktobra. (Kor. urad.) »Berlingske Tidende« javlja iz Londona: Od četrtka se vrši pri Ypernu in Courtrai obupen boj. Nemške čete iz Antwerpna pritiskajo z največjo ljutostjo na skrajno levo francosko krilo, da bi dosegle spoj med zapadnim nemškim krilom v Belgiji in nemškim desnim krilom v Franciji. Vsi naporji nemških čet so bili sicer dosedaj brezuspešni, toda Nemci nadaljujejo svoje napade z nezmanjšano silo. Istočasno je napadel mešan nemški zbor angleško in francosko posadko v Ostendu ter francoske mornariške čete, ki so krile umikanje Belgijcev na Dünkirchen, in ki so si pripravile utrjene pozicije med Dixmuiden in Roulers. Izid boja še ni znan, toda verjetno ni, da bi zavezniki mogli svoje pozicije držati. Bežeče belgijsko prebivalstvo zelo ovira kretanje armade. Pričakuje se, da pride pri Dünkirchenu do velikega boja. Tam so napravili Francozi in Angleži močne utrdbe in preplavili velik del pokrajine. Največjega pomena je, da se tukaj prepreči prodiranje Nemcev, ker gre za to, da se reši levo krilo zavezniške armade.

Nesreča pri prevažanju avstrijskih motor-
nih baterij.

Dunaj, 19. oktobra. Listu »Neues Wiener Tagblatt« se poroča iz velikega glavnega stana: Pri prevažanju avstro-ogrskih motornih baterij izpred Antwerpna po železnici se je pri Lüttichu pripetila železniška nesreča. Več vozov z baterijo je skočilo s tira. Žal je bil divizijski poveljnik baterije, stotnik Ferdinand Ammann 8. p. t. b. ubit; praporščak Wollner si je zlomil nogo. Več drugih častnikov in dva topničarja so bili lahko poškodovani. Baterija je ostala nepoškodovana. Tudi sicer ni nobene škode. Ubitega stotnika so prepeljali v Kolin ob Reni. S praporščakom Wollnerjem je bil pred Antwerpnom odlikovan z železnim križcem.

Cesar Viljem odlikuje naše topničarje.

Dunaj, 19. oktobra. »N. W. T.« objavlja poročilo iz velikega glavnega stana: Cesar Viljem je pred nedavnim naletel del avstro-ogrskih motornih baterij na pohodu in je nasproti feldmaršallajntantu grofu Stürgkhu, pridelenemu nemškemu glavnemu stanu izrazil svoje veselje nad tem, da je imel priložnost videti avstro-ogrsko topništvo. Pri tej priložnosti se je izredno pohvalno izrazil o naših četah. Cesar Viljem je sedaj podelil več kakor petdeset železnih križcev častnikom in moštvu avstro-ogrskih motornih baterij. Častniki so bili vsi odlikovani.

Belgijski kralj o položaju.

London, 18. oktobra. (Preko Berolina.) »Daily Express« poroča iz Haaga: Iz Ostende prišli belgijski diplomat je imel pred nekaterimi dnevi pogovor z belgijskim kraljem. Kralj Albert je rekel: Nikdar ne obupam, četudi moram zapustiti belgijska tla. Armada, ki sem jo umeknil iz Antwerpna, se nahaja v izbornem stanju in je zavzela izvrstno pozicijo. Vsi so, kakor jaz, pripravljeni, da žrtvujejo svoje življenje za neodvisnost Belgije. Prenesti bomo morali še veliko gorja, toda zaupamo v končno zmago, ki bo večja nego je bila kdaj. Za sedaj smo premagani, toda ne uničeni. Diplomati je izjavil, da je belgijska kraljica vzlic svoji boleznini pripravljena odreči se vsem udobnostim, in je prosila kralja, da bi smela povsod ž njim in armado.

× × ×

S FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Boji na severno-francoskih in belgijskih tleh.

Iz Amsterdama poročajo: Nemci prodirajo hitro proti obali in njih prve čete so po zmagovitih bojih pri Urfelu že zasedle Brügge. V bližini Sluisa v bližini obali so Nemci pognali zopet več belgijskih vojakov čez holandsko mejo. Zdi se, da skušajo belgijske čete v hitrih pohodih ob obali, dospeti na Francosko, ali pa se vkrcati na angleške ladje. Oddelki francoskih in angleških mornarjev, ki so se ustavili pri Ypernu, naj bi očitno služili v to, da obdrže belgijski vojski to pot prosto. Medtem pa prodirajo tudi Nemci z juga preko Courtraja.

K bojem za Antwerpen, poročajo iz Berolina še to-le: Od prebivalstva v Antwerpnu je bilo samo 12 oseb usmrčenih. Izgube belgijskih in angleških čet pa so bile prav velike. V strelskih jarkih je bilo naravnost

strašno. Granate, ki so se razpočile, so ubile pogosto 40 do 50 mož naenkrat. V angleška pristanišča, zlasti v Dael in Walmer, je dospelo v ponedeljek več kakor 5000 mož angleške mornariške brigade iz Antwerpna.

Kakor poroča »Jurnal de Geneve«, pričakujejo v Parizu brez razburjenja potek dogodkov na francoskem bojišču. Netočnost poročil odgovorja neodločnosti bojev. Francoska poročila pa pravijo, da so Francozi in Angleži napredovali med Arrasom in Albertom ter pridobili na celi fronti od Noyona do reke Mosel na terenu. Uradno poročajo v Parizu: Na našem (francoskem) levem krilu traja ljut boj. V Ypernu se zavezniške čete drže. Na gotovih krajih so francoske in angleške čete napredovale in zasedle, zlasti Laventie, vzhodno od Estairesa v smeri proti Lillu. Iz drugih krajev ob fronti ni poročati ničesar bistvenega, razen o brezuspešnem napadu Nemcev pri Malancourtu, severozahodno od Verduna. O zasedenju Yperna, ki leži 15 kilometrov od francoske meje na belgijskih tleh, pravijo francoska poročila, da pomeni to ofenzivni sunek zaveznikov, da stopijo v stik z majhno belgijsko vojsko. S tem se velikanška bojna črta še bolj raztegne. O nemških konjeniških oddelkih, ki so se prikazali pri Lillu, domnevajo, da so morali zakriti prihod armadnega zbora, ki je Lille zasedel. Vojaški kritiki obžalujejo, da je mesto Lille padlo, tolažijo se pa s tem, da je ostalo mesto neutrjeno, da bi se torej ne smelo obstreljevati.

Iz Berolina poročajo: Železniška proga Brügg—Ostende—Nieuport je v nemških rokah.

× × ×

BOJ NA MORJU.

Angleška križarka potopljena.

London, 16. oktobra. (Kor. urad.) Komunikacije angleške admiralitete razglasa, da so sovražne torpedovke včeraj popoldne v Severnem morju napadle oklepno križarko »Hawke« in jo potopile. Rešili smo 49 mož posadke, 350 mož pa pogrešamo.

Oklepna križarka »Hawke« je bila dolga 110 metrov, široka po 18 metrov; obsega 7350 ton s 12.520 konjskimi silami. Vozila je 20 vozlov na uro ter je bila zgrajena leta 1890. Na krovu je imela posadko 544 mož.

Kodanj, 17. oktobra. (Kor. urad.) »Politiken« poroča iz Londona k potopu križarke »Hawke«: Križarki »Hawke« in »Theseus« sta se nahajali na straži v Severnem morju, ko sta zapazili dva nemška podmorska čolna »Theseus« se je rešila prvega napada le s hitrim manevrom ter hitro odplula. »Hawke« je bila zadeta v sredini. En nemški podmorski čoln je bil močno poškodovan. Razpoloženje v Londonu je silno potrto.

Dogodki iz vojne.

Človek pozabi, kaj je smrt.

Neki francoski motorni kolesar, ki je bil zadnjih štirinajst dni na fronti v vednem ognju, pripoveduje o svojih utisih: Prišel sem, pravi, nekoč na trg nekega majhnega mesteca v ozadju vojne črte. Meščani so, kakor navadno, opravljali svoje posle, vojak pa so, roke v žepih, brezbržno postopali okoli. Ne morem, pravi, pojmiti razlike med vojno črto in tem trgov. Komaj je eno samo uro od tega, ko sem bil še v strelnih jarkih in ko so eksplodirale granate povsod okoli mene. Vojaki okoli mene so bili vsi samo še stroji. V vednem ognju človek popolnoma pozabi, da je človek in to je edino prav, sicer bi morali vsi ponoreti. Ne zavedaš se več niti trpljenja, niti nevarnosti; spolnjuješ prejete ukaze, ne vedoč, kaj pomenijo. Pozabiš celo, kaj je smrt. V začetku sem vedno, če sem v ognju prenašal poročila, stopil s kolesa, če je počila kaka granata ter sem vedno tudi dobro pregledal, če pride še kakšna. Sedaj se ne zmenim več za take stvari. Tudi bi ne moglo biti drugače. Pred dvema dnevoma je raztrgala granata mojega pajdaša, ki je vozil 20 metrov za menoj. To ni napravilo na moje živce niti najmanjšega vtisa več. Samo živine smo še, pravim. Zato se mi zdi tako nekam komično, ko se naenkrat zopet nahajam sredi civilizacije. Človek si ne more predstavljati

grozne, strahovite sile granat in pa tega, kako malo škode iste povzročijo v celokupnosti. Štel sem nekoč šeststo granat, ki so padle tekom četrte ure na malenkosten prostor, ne da bi ubile kakega vojaka. Tako mi, kot Nemci prežimo drugi na družega v naših jarkih ter skušamo izvohati, kje je sovražnik. Nam je ukazano, da se ne smemo čisto nič izpostavljati. Krogle frče neprestano preko nas in zanimivo je videti, kako človeka žene radovednost vun, da bi si malo ogledal položaj. To je že strast, ki je večkrat nikakor ni mogoče brzdati. Nekoč sem prinesel neko povelje do vasi, ki so jo ravnokar zavzeli Nemci. Na koncu vasi je bila cesta zabarikadirana, v kolikor so to mogli naši storiti v naglici. Dvajset metrov v razdalji so bili nemški jarki. Barikade nismo zasedli, ker jo je sovražni ogenj dotikal. Stala pa sta tam dva naša izvrstna strelca, ki naj bi streljala vsakokrat, ko zapazita kako nemško čelado. Nisem mogel več brzdati svoje radovednosti, da bi ne videl ljudi, s katerimi se bijemo. Gnala me je neka skrivna sila do barikade. Šel sem ter se skrtil za našim strelcem. Videti ni bilo prav ničesar, niti en sam mož se ni prikazal med jarki, kjer so Nemci ležali skriti, četudi so njih krogle udarjale na barikado in frčale ter nam žvižgale na ušesa, tako da bi bil čisto lahko zadet.

Kako težko je vedeti, kaj se dogaja v deželi, kjer se vleče vojska čez hrib in dol in kjer se napadi in odbijanja napadov vrše tako kritično, je razvidno iz naslednjega dogodka. Naš in levi naš sosedni zbor sta napadla na neki visoki planjavi nekaj hiš, ki bi bile dale izvrstno pozicijo. Naši vojaki so po rebro dospeli gori na planjavo ter prepodili sovražnika. Tega pa drugi naš oddelek ni mogel vedeti, zato mi je bilo ukazano, da najhitreje kot more, vozim, da sporočim imenovanemu oddelku, da naj prodira naprej tudi on. Rabil sem približno pol ure, da sem prišel k oddelku. General je zapovedal prodirati, njegovi vojaki so hiteli naprej proti od prvega našega oddelka zavzeti planjavi. Ko so bili že malodane na vrhu, so prišli v strahovit ogenj. Med časom namreč, ki sem ga jaz porabil, da sem sporočil ukaz, so si bili Nemci že zopet priborili nazaj svojo prejšnjo pozicijo. To je bilo že pred enim tednom, in še zmiraj se borimo za ta grič, mi in Nemci, in vsaki poskuša vse mogoče, da bi prepodil sovražnika.

Junakom čast!

Stotnija nekega hrvatskega polka je ležala skrita v dobro zavarovanih strelskih jarkih. Dva dni in eno noč se je neprenehoma streljalo na sovražnika, ki se je vkopal na nasproti ležečemu hribu. Po ledeno mrzli noči, ko so po kratkem premoru v jutranji megli padli prvi streli, je opazil poveljnik naše stotnije, da prihajajo vsi streli samo ene strani. Tedaj se je odločil za naskok. Ko so naši vojaki skočili iz okopov ter udrli po obronku navzdol, da bi na oni strani zaseke splezali zopet navzgor, se je vsula na naše vrste toča krogel iz strojnih pušk. V divjem naskoku so skoraj brez sape dospeli na vrh, ki je bil skoraj popolnoma zapuščen. Le na najvišji točki se je za nekim grmom še neprenehoma bliskalo. Srbski častnik je popolnoma sam držal postojanko z eno strojno puško, da bi tako varoval umikanje svojih ljudi. V prihodnji minuti je sovražno streljanje umolknilo in srbski častnik je umrl junaške smrti. Tedaj je komandiral naš poveljnik »k molitvi« in rekel: »Take junake je treba častiti tudi kot sovražnike«. V tem, ko je naš oddelek streljal za sovražnikom, ki se je pomikal po odprtem ozemlju, je bil junaški sovražni častnik pokopan z vsemi častmi. Povzdigujoči prizor je v taboru naših vojakov vzbudil največje navdušenje in vsakdo bi bil pripravljen, takoj slediti zgledu sovražnega junaka, ko bi prišla vrsta nanj.

Naš najmlajši vojak.

Krakovska »Nowa Reforma« poroča iz Budimpešte: Ko je izbruhnila vojna, se je petnajstletni Fran Kende, rodом iz Köleseya v unški veliki županiji, rojen 24. junija 1889. leta, prijavil vojaški oblasti, da bi ga sprejela v vojake, toda prejel je odgovor, da ga ne morejo sprejeti, češ da je še premlad. Deček, ki je dokončal štiri razrede realke, se je nato prijavil pri poljski legiji,

ki ga je sprejela. — Fran Kende ima pet bratov, ki so vsi poročniki v armadi in so vsi na bojišču. Fran Kende, ki je najmlajši vojak v naši armadi, se je udeležil bitke pri Nagy Boosko, vedno se nahajajoč ob strani poveljnika. Za časa pohodov po ogrskem ozemlju, je vedno služil kot tolmač med Madjari in Poljaki. Fran Kende govori poleg nemškega in madjarskega jezika poljski, slovaški, ruski in srbo-hrvatski jezik.

Nabor črnovojnih obvezancev prvega poziva.

Dunaj, 15. oktobra. (Kor. urad.) Med črnovojniškimi obvezanci, ki zato niso poklicani pod orožje, ker so bili svoj čas pri naboru ali preizkušnji ali tudi pri superarbitraciji spoznani za nesposobne, je mnogo močnih mož, ki bi bili sedaj popolnoma zmožni služiti v vojski. Mnogo takih, ki so bili pri naboru spoznani kot slabotni, so se pozneje okrepili, marsikake pohabljenosti so tekom let izginile in morda se je prejšnja leta včasih tudi prestrogo presojalo zmožnost. Da se more se množecim zahtevam na vojno silo ustreči ter ustvariti kolikor mogoče velik reservoir izvežbanih vojnih obvezancev ter pravično razdeliti bremena obrambe na vse prebivalstvo, se namerava sedaj izvršiti nabor črnovojnih obvezancev prvega poziva, ki naj pokaže, ali so ti sedaj sposobni za vojsko, to je, ali morejo služiti v črni vojski. K temu naboru seveda onim ne bo treba priti, o katerih je znano, da so za vsako službo v črni vojski nezmožni. Tudi ne bodo prišli v poštev oni črnovojniški obvezanci, ki vrše že sedaj črnovojniško službo, če tudi brez orožja, ali ki so določeni za tako službo, kakor zdravniki, ali pa, ki služijo svrhom vojske že sedaj, n. pr. pri armadi priklopljenih prostovoljskih zborih (poljskih in ukrajinskih legijah). K naboru tudi onim ne bo treba priti, ki so bili šele tekom leta 1914. spoznani kot nezmožni nositi orožje, ali pa že med svojo črnovojniško dolžnostjo superarbitrirani. Nabor se bo torej raztezal z gornjimi izjemami načeloma na črnovojniške obvezance, rojene v letih od 1878. do vštetelega l. 1890., ki so bili do vštetelega leta 1913. pri naboru ali preizkušnji spoznani kot nesposobni za orožje ali pa so bili potom superarbitracije izločeni iz skupne vojske, domobranstva ali orožništva.

Kako se imajo priglaševati žene posestnikov, katerih možje so pri vojnih, za denar za konje oddane erarju?

Iz vsake občine je moral velik del posestnikov oddati erarju takozv. evidenčne konje, za kar je državna blagajna nakazano vrednost ali že izplačala ali pa bode šele v kratkem. Denar se pošilja po poštni hranilnici na posestnike konj.

Drugače je pa tam, kjer je posestnik odšel v vojaško službo. Zneski za evid. konje so nakazani na ime gospodarja. Če pa njega ni doma, mu tega zneska poštni urad ne more vročiti in njegovi ženi se ga pa tudi po nekod ne bode izplačalo, ker ni poslan na njen naslov.

Kaj je tu storiti?

Žena k vojakom odišlega gospodarja, ker ima dobiti denar za erar. konja, naj pošlje na dežel. finančno ravnanstvo v Celovcu sledečo prošnjo:

Slavno c. kr. dež. finančno ravnanstvo!

Mož podpisanke (Anton Zemljan), posestnik v (Vrbi) št. (33.) je oddal vojaškemu poveljstvu v Celovcu evidenčnega konja št. . . . za K . . . . Številka nakaznice se glasi (štev.). Ker je moj mož z dne . . . 1914 nastopil vojaško službo, prosim, da bi bil znesek K . . . . za evid. konja nakazan na moj naslov.

Marija Zemljan,
Vrba št. 3.
pošta . . .

Vrba, dne . . . . 1914.

Podpisani občinski urad v Vrbi potrjuje resničnost zgoraj navedenih podatkov.

Simon Brega,
župan.

(Pečat občine.)

Taka prošnja naj se pošlje na dež. finančno ravnateljstvo, katero imenovani znesek za evidenčnega konja nakaže potem ženi k vojakom odišlega gospodarja.

Predpisi za klanje telet.

Ker se potrebuje v vojnem času posebno veliko živine, je vlada izdala odredbe, s katerim namerava zmanjšati nepremišljeno klanje telet v prevelikem številu, da na ta način vzdrži in pomnoži število živine v državi. V uradni »Wiener Zeitung« je izšla odredba poljedelskega ministrstva v sporazumu z notranjim in trgovinskim ministrstvom, da se smejo do šest mesecev stara teleta zaklati le, če se dobi zato posebno dovoljenje, ki ga daje od oblasti zato postavljen organ-izvedenec, oziroma župan. Slučaji, v katerih se sme dati tako dovoljenje, so v odredbi določeni in so: Če tele zavoljo telesnih pomanjkljivosti ni sposobno za rejo, če ni prostora v hlevu, ali če manjka krme za vzrejo, tako slab gospodarski položaj posestnika, da je posestnik na vsak način prisiljen prodati teleta mesarju. Razen tega naj se noben živinorejec ne sili, da reši več kakor dve tretjini zadnjih šest mesecev povrženih telet. Klanje v sili in klanje telet iz tujih držav je seveda dovoljeno.

Pa tudi sicer se mora ozirati na gotove slučaje, v katerih bi prepoved za živinorejca prehudo zadela, ali če bi celo povzročila, da bi moral svoje gospodarstvo ustaviti. Tako se n. pr. sme dovoliti klanje teleta, če živinorejec neobhodno potrebuje denar, ki bi ga dobil za teleta.

Nikjer drugod se ne pokolje toliko telet kakor v Avstriji. Zato so pametni živinorejci že v mirnih časih svarili pred to zlo navado, da se večina telet proda mesarju, četudi so zdrava in za vzrejo sposobna. S tem se je naši živinorejci veliko škodovalo. V drugih deželah jedo v velikih množinah ovčje meso, ki pri naših meščanih ni posebno priljubljeno. Pri nas je veliko dobrega ovčjega mesa, ki ga je težavno spraviti v denar, vsled česar ga je malo na trgu. Če bi se občinstvo odločilo zato, da bi zanaprej bolj povpraševalo po ovčjem mesu, bi ga prišlo tudi več na trg. Storili so se že potrebni koraki, da bo na semenje prihajalo več ovc. Stvar konsumentov in njihovih organizacij pa bo, da bodo pospeševali uvedeno akcijo.

Dnevne novice in dopisi.

K imenovanju novega škofa krškega poroča »Österreichisch - katholisches Sonntagblatt«, da se je naučni minister dr. baron pl. Hussarek odločil za gospoda profesorja dr. Adama Hefterja, kakor je izvedel dotični list iz krogov državnozbornskih poslancev, in da je svoj predlog že predložil cesarju. Dr. Hefter je bil rojen leta 1871. v Prienu na Bavarskem in je bil posvečen v duhovnika leta 1894.

Izbiranje črnovojnikov. Od 3101 iz mesta Celovec in okolice in z dežele je bilo od črnovojniške naborne komisije 2 v Kärntnerhof za črnovojniško službo potrjenih 1809, povprečno 58 in 1 tretjina odstotkov. Potrjeni morajo priti dne 26. oktobra zjutraj v Celovec k izvežbanju.

Nov vozni red. Za vse javne ceste na Koroškem stopi v veljavo s 1. novembrom na podlagi zakona z dne 4. maj. 1914, d. z. št. 14 in odredbe c. kr. deželne vlade z dne 13. majnika 1914, d. z. št. 15. novi vozniki, po katerem se morajo vsi vozovi brez izjeme držati leve strani ceste, na levo se izogibati in desno predvoziti.

Užitninski davek v Celovcu. Obrtni podjetniki v Celovcu, ki morajo plačevati užitninski davek na meso in vino, so se dne 19. t. m. zopet pobotali za 115.500 K, od katerih odpade na meso 72.000 K, na vino 43 tisoč kron. Društvo je določilo za svojega zastopnika gospoda Franca Hafnerja in za njegovega namestnika g. Boštjana Košica.

Vsled zadobljenih ran so umrli v soboto 17. t. m. v rezervnih bolnišnicah v Celov-

cu štirje ranjeni vojaki, inf. 42. pp. Rudolf Kraus iz Litomeric, učitelj, oženjen, star 31 let; inf. 81. pp. Alojzij Novaček z Moravskega, star 24 let; domobranec Gracij Dabović iz Dalmacije, star 26 let, in inf. 50. pp. Jeremija Gatea iz Ogrskega, star 27 let. Pokopani so bili z vojaškimi častmi.

Na meščanski šoli v Celovcu je v deškem oddelku 316 učencev in na dekliškem 401 učenka.

Umrl je 17. t. m. cerkvenik pri sv. Duhu v Celovcu, Matija Kulnik, previden z zakramenti za umirajoče. Bil je v 60. letu. V pondeljek, 19. t. m. je bil pokopan na mestnem pokopališču v Trnjivasi pri Celovcu. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi, med njimi tudi mil. gg. stolna korarja Janez Vidovic in Martin Kovač. Rajni je dolgo vrsto let zvesto opravljal svojo službo in je bil pobožen in dober mož ter zaveden Slovenec. N. p. v m.!

Rezervna častniška šola pp. št. 7 v Celovcu. Dne 26. oktobra pride v Celovec približno 200 enoletnih prostovoljcev, povečini iz Koroške, v izvežbanje.

Prevoz ranjencev. Dne 20. t. m. so prepeljali večje število lahko ranjenih in bolehnih vojakov iz celovških rezervnih bolnišnic 1 in 2 in Marijanišča v rezervne zasebne bolnišnice »Rdečega križa« v Velikovu, Pliberku, Spod. Dravbergu in Brežah v nadaljno oskrbo. Celovško staro hiralnico so uredili za rezervno bolnišnico.

Poroka. V Celovcu je bil poročen dne 19. t. m. g. Jožef Koinig, telovadni učitelj iz Ptuja, z gdč. Elfrido Grüner.

Pozor, lovci! Lov v bližini vojaško zastraženih objektov kakor železnic, mostov, vodnih naprav itd. je za čas vojske prepovedan. Pozivu in naročilom vojaških straž se moraju tudi lovci in zapriseženi lovski in gozdarski organi brezpogojno pokoriti. Kdor bi se ne pokoril tej odredbi bo kaznovan na podlagi § 11. cesarske odredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, ako ne pridejo v poštev ostrejšje določbe.

Z južnega bojišča. »Slovenski Narod« poroča, da je padel na južnem bojišču rezervni častnik dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptuju. Pred letom dni je otvoril v Ptuju svojo odvetniško pisarno in se poročil s hčerko ugledne narodne rodbine Mohorič v Ptuju. Gimnazijo je študiral v Celju, vseučiliške študije je pa dovršil v Pragi. N. p. v m.!

Na bojišče se je vrnil k svojemu polku dne 20. t. m. podpolkovnik pri 17. pešpolku g. Hugon Ventour pl. Thurman, ki je bil v bitki pri Lvovu ranjen v desnico in popolnoma ozdravel. K svojemu polku je odšel na bojišče tudi stotnik Tomaž Klimann pp. 17., ki je v bitki pri Lvovu padel s konja in si zlomil nogo.

Pogrešajo se vojaki Močnik Rupert domobranskega pešpolka 4, 5. bat., 1. stotnija; Karničar Rok pešpolka 7, 3. nadomestna stotnija in Karničar Franc domobr. pp. 4., 1. nadomestna stotnija, vsi na severnem bojišču v Galiciji. Od 30. avgusta se nobeden od njih ni več oglašil. Morda ve o njih kaj kak vojak od istih polkov, in je naprošen, da sporoči to župnemu uradu Jezersko, Koroško.

Od domobranskega sodišča. Iz Gradca se nam poroča: Dne 17. oktobra se je vršila v Gradcu obravnava zoper Mileno Pegan, sestro g. dr. Pegana v Ljubljani.

Odlikovan slovenski fant. Iz Ledenic se nam poroča: Iz naše občine je šlo več fantov na vojsko, med njimi tudi Franc Resman, četovodja pri oddelku strojne puške III./7. pri domačem 7. pešpolku. Doma je bil eden izmed najboljših, neustrašenih slovenskih fantov, ki ga nikjer ni manjkalo, kadar ga je klicala narodna dolžnost. Takega se je izkazal tudi na bojišču in je prejel »za svoje junaško zadržanje pred sovražnikom, za svoje požrtvovalno, vedno najbolj uspešno delovanje« cesarsko odlikovanje, in sicer srebrno hrabrostno kolajno I. razreda. Njegov stotnik, ki je poslal odlikovanje njegovemu očetju, je pisal ob tej priložnosti tole: Ponosen na to, da smem tega junaka šteti k svojemu oddelku, Vam pošljem Najvišje odlikovanje. V svojo največjo žalost moram priznati, da mi ni znano, kje da se nahaja Vaš dne 10. septembra pri Bardatovu s strelom v prsa ranjeni sin. Čeravno je treba reči, da je hudo ranjen, zaupam vendar v Boga, Vsemogočnega, da je obvaroval tega pridnega, otroško mi udanega, od vseh nas ljubljenega in spoštovanega podčastnika še živega. Žalibog so bila vsa moja dosedanja povpraševanja brezuspešna, vendar pa mi pravi glas srca, da mora biti živ. Vaše blagorodje, ne izgubite poguma, zaupajte na božjo pomoč, povejte vsem sorodnikom in znancem v lepi koroški deželi, da se bo polk z upravičenim ponosom vedno spominjal tega junaškega poveljnika in da bo njegovo ime ostalo nepozabno, dokler živijo »Khevenhüllernci«.

Slovenskega čebelarkega društva za Koroško redni letni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 25. vinotoka t. l., pričenši ob dveh popoldne »pri Trabesingerju« v Celovcu. — Spored je objavljen v »Miru« št. 49. — Vabljeni tudi čebelarji-rojaki nedruštveniki!

Št. Lenart pri Sedmih studencih. (Repatica) se tudi tukaj vidi vsak večer ravn nad vrhom Dobrača. Prikazuje se že kakih 10 dni. Vidi se precej dobro s prostim očesom, izvrstno pa z daljnogledom. — Dne 16. t. m. smo pokopali pridnega posestnika Janeza Wošic p. d. Kovača na Čavi.

Št. Janž v Rožu. (Spominska plošča padlim junakom.) Obč. odbor za Svetna vas je v seji dne 11. okt. soglasno sklenil, da se vojakom te občine, ki so padli na bojnem polju, ali pa so umrli za ranami ali vsled bolezni, postavi po dokončani vojski spominska plošča na primernem kraju v cerkvi. Na tej plošči bodo zaznamovana imena vseh, ki so dali svoje življenje za dom in cesarja. Občina Svetna vas obsega vasi: Št. Janž, Svetna vas, Podsinja vas in Podvrajnico.

Št. Janž v Rožu. Ponesrečila se je zadnjo soboto Marija Štih, p. d. Šlemčirija, prednica tukajšnje Marijine družbe. Prišla je z rokami rezalnemu stroju preblizu, tako da ji je potegnil levo roko med nože in ji odrezal dva srednja prsta blizu prvih členov. Ko je hotela ustaviti kolo, ji je prerezal nož ud na komolcu. Podala se je takoj k zdravniku in odtam v bolnišnico v Celovec. Bog vrni vrlému dekletu kmalu zdravje.

Najnovejša poročila.

DESETI DAN BITKE V GALICIJI. — V KARPATIH PRELAZ JABLANICA V NAŠIH ROKAH. — RUSKI CAR SKLICUJE ČRNO VOJSKO.

Novih bojov v Galiciji se je naš tretji vojni zbor zopet že slavno udeležil.

Dunaj, 21. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se poroča:

Med težkimi, trdovratnimi napadi na utrjene ruske postojanke od Felsztyna do ceste vzhodno od Medyke smo zopet na več točkah napredovali, med tem ko ruski protinapadi niso mogli nikjer prodreti. Preteklo noč so naše čete z napadom osvojile kapele višine severno od Mizynieca. Južno od Magiere se je našim četam posrečilo iz osvojenih krajev prodreti proti višini.

Na južnem krilu se vrši v glavnem le artiljerijski boj. Ker se daleč naokoli uporabljajo moderne poljske utrdbe, ima bitka po večini značaj trdnjavske vojske.

V Karpatih smo včeraj vzeli prelaz Jablonica, zadnji prehod, ki je bil še v rokah

Obtoženka je bila oproščena.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

ruskih čet. Na ogrskih tleh tedaj ni nobene-
ga sovražnika več.

Naše prodiranje v Bukovini je doseglo
reko Veliki Sereth.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, generalni major.

RUSKI CAR SKLICUJE ČRNOVOJNIKE.

Peterburg, 22. oktobra. Ruski car je po-
zval pod orožje črno vojsko v vseh guber-
nijah.

BITKE NA FRANOSKEM IN V BELGIJI.

Berolin, 21. oktobra. (Kor. urad.) Urad-
no se poroča: Ob kanalu Yser so naše čete
v hudem boju. Sovražnik podpira svojo ar-
tiljerijo od morja, severozahodno od Nieu-
porta. Nek angleški torpedni čoln je postal
vsled strelav naše artiljerije boja nezmožen.

Boji zahodno od Lille trajajo dalje. Na-
še čete so tudi tam prešle v ofenzivo in vr-
gle sovražnika na več točkah nazaj. Ujetih
je bilo okoli 2000 Angležev in zaplenjenih
več strojnih pušk.

VELIKA BITKA NA ZAHODU.

Berolinska »Deutsche Tageszeitung«
poroča, da Nemci potiskajo levo francosko
krilo zahodno od Lille nazaj.

NEMŠKI USPEHI.

Dunaj, 22. oktobra. Nizozemski listi po-
ročajo, da so Nemci vrgli nazaj angleško-
francosko armado pri Arrasu in Roye. Nemško
prodiranje pri Dixmuidenu napre-
duje kljub streljanju angleških ladijskih
topov od morske strani.

USODA DÜNKIRCHNA.

Genf, 21. oktobra. Najnovejši pariški li-
sti poročajo zopet malodušno. Priznavajo,
da je usoda Dünkirchna odvisna od izida
bojev v okolici Lille.

**ANGLEŠKA LADJEDELNICA V SHEER-
NESSU GORI.**

Rotterdamski list »Nieuws blad« poroča
iz Londona: Velika ladjedelnica v Sheer-
nessu gori. (Sheerness leži na otoku of
Scheppey, ki leži južno od izliva reke Tem-
ze. Iz Sheernessa v London znaša zračna
daljavo 60 km.)

Uzgojišče za deklice (internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“
v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprej-
mejo se deklice, ki želijo obiskovati v hiši se
nahajajočo štirirazredno ljudsko šolo; potem
večja vsaj 16 let stara dekleta, ki dobivajo po-
polnega pouka in navodila v vseh za gospo-
dinje potrebnih stvareh. — Na svoji 1/4 ure od
„Narodne šole“ oddaljeni pristavi sprejmejo
čč. šolske sestre tudi nekaj dečkov, ki želijo
obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo.
Šolsko leto se prične dne 5. novembra 1914.
Plačilo 26 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim
sestram v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Vabilo

na jesenski

občeni zbor

Hranilnice in posojilnice v Djekšah
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil

dne 2. novembra 1914 ob 10. uri dopoldne
v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem
občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Dopolnilna volitev načelstva in nadzor-
stva.
6. Slučajnosti.

ODBOR.

in razno moderno blago za moške in ženske obleke
razpošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna

R. STERMECKI v Celju 308, Štajersko.

Pišite po glavni ilustr. cenik čez več tisoč stvari, kateri se
vsakemu pošlje zastoni. Pri naročilih iz Srbije, Bolgarije,
Nemčije in Amerike je treba denar naprej poslati.

Prva južnoštajerska vi- narska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča za-
jamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše
kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina
vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo!
Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibajte se brezvestnih tujih agentov,
ogrskih in laških vinotročev in naročajte vino pri doma-
čem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

ZASTONJ

dobi vsakdo 2 para močnih ženskih ali moških nogavic,
3 lepe žepne robce, 1 volneno ruto za na glavo ali moški
klobuk, kdor naroči: 4 1/2 m finega volnena zimskega
blaga za žensko obleko v poljubni barvi za: K 9-50 ali v
boljši kakovosti za K 12-50

SAMO v Prvi gorenjski razpošiljalnici IVAN SAVNIK, Kranj št. 162.

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Za neugajajoče se vrne denar ali zamenja!

Loterijske številke:

Brno, 14. oktobra: 20. 78. 15. 61. 85.

Gradec, 14. oktobra: 60. 59. 28. 80. 11.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in
tudi v bogati
opremi, dobro blago in poceni.
Plašči za cerkvenika in ministrante,
ovratni plaščki in štole zelo ceno.
Šmizete v različnih oblikah od 1 K
naprej. — Komplet z ovrat-
nim trakom od K 2- do K 2-80,
kakaršen je izdelek.
Bireti v vsakršni obsežnosti po K 3-80,
K 4- do K 4-80.
Rožaste svetilke za večno luč za paten-
tovani stenj.
Prosimo, da polkusite, in prepričani smo, da
bodete stalen odjemalec
oddelka za paramente, knjigarne in trgovine
Jožefovega društva v Celovcu.

Vse blago iz prekuhanih, kisline proste in
neobtožene svile z barvanimi nitmi.

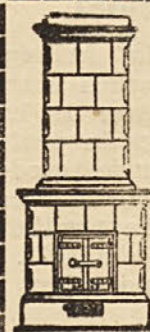
Slovenski molitveniki, cerkvene muzikante,
tudi Hladikove.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56 — 60 K, letnik 1913
po 40 — 45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondl okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 0/0

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davok
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 0/0 naprej.